

Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdes

protokols Nr.5

Attālinātā veidā (videokonference)

Rīgā

2020. gada 11. decembrī

Sēdi vada:

Edmunds Valantis – Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes (turpmāk – padome) priekšsēdētājs, Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs

Ar balsstiesībām piedalās:

Raivis Kronbergs – Tieslietu ministrijas valsts sekretārs

Āris Kasparāns – Veselības ministrijas valsts sekretāra vietnieks

Uldis Biķis – Latvijas Darba devēju konfederācijas (turpmāk – LDDK) viceprezidents

Jānis Lielpēteris – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes loceklis, Politikas daļas direktora vietnieks

Arvīds Ozols – Zemkopības ministrijas Meža departamenta direktors

Aleksandrs Muhlinkins – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks

Māris Pūķis – Latvijas Pašvaldību savienības vecākais padomnieks

Inguna Strautmane – Satiksmes ministrijas Juridiskā departamenta direktora vietniece - Valsts kapitāla daļu pārvaldes un publisko līgumu nodaļas vadītāja

Agija Leitāne-Šķēle – Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta direktora vietniece

Madara Gaile – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Juridiskā departamenta direktora vietniece, Juridiskās nodaļas vadītāja

Mārcis Katajs – Kultūras ministrijas Nozaru politikas nodaļas vecākais referents

Piedalās:

Pēteris Vilks – Pārresoru koordinācijas centra (turpmāk – PKC) vadītājs

Vladislavs Vesperis – PKC vadītāja vietnieks, Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas vadītājs

Dzintra Gasūne – PKC Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas vadītāja

Ilze Nežberte – PKC Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas konsultante

Ilze Grīnberga – PKC Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas juriskonsulte

Ilona Kiukucāne – Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore vietniece politikas plānošanas un administratīvajos jautājumos

Marina Podvinska – Ekonomikas ministrijas Juridiskā departamenta Valsts aktīvu pārvaldes un atsavināšanas nodaļas vadītāja

Gita Daukste – Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Komerctiesību nodaļas juriste

Ingmārs Pūķis – SIA “Latvijas Mobilais Telefons” valdes loceklis, viceprezidents mārketinga un biznesa attīstības jautājumos

Mārtiņš Pujāts – SIA “Latvijas Mobilais Telefons” jurists

Ilga Anita Bērzkalna – Akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” Attīstības daļas vadītāja

Viktors Toropovs – Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Tet” Jaunu biznesu attīstības direktors

Ivars Golsts – Akciju sabiedrības “Latvenergo” padomes priekšsēdētājs

Kaspars Cikmačs – Akciju sabiedrības “Latvenergo” valdes loceklis, Tehnoloģiju un atbalsta direktors

Māris Balodis – Akciju sabiedrības “Latvenergo” Izpētes un attīstības direktors

Linda Freidenfelde-Purgaile – Valsts kontroles Trešā revīzijas departamenta Trešā sektora vadītāja

Protokolē:

Dagnija Zepa – PKC Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas konsultante

Sēdi sāk plkst.14.⁰⁰

1. Informācija par Latvijas izcilo uzņēmumu Inovācijas iniciatīvu un tās ietvaros izstrādātajiem priekšlikumiem valsts kapitālsabiedrību darbības regulējumā

Ziņo: P. Vilks un I.Pūķis

Izsakās: E.Valantis, I.Pūķis, V.Toropovs, A.Ozols, I.Bērzkalna, I.Golsts, M.Pūķis, U.Biķis, P.Vilks

Padome nolemj:

Pieņemt zināšanai informāciju par Latvijas izcilo uzņēmumu Inovācijas iniciatīvu un tās ietvaros izstrādātajiem priekšlikumiem valsts kapitālsabiedrību darbības regulējumā.

2. Informācija par publisku personu kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamo pētījumu

Ziņo: V.Vesperis

Izsakās: A.Muhlinkins, E.Valantis, P.Vilks, I.Strautmane, V.Vesperis, U.Biķis, M.Pūķis, A.Ozols

I. Strautmane norāda, ka Satiksmes ministrija nepiekrīt publisku personu kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamā pētījuma (turpmāk arī – pētījums) darba uzdevumā iekļaut privātā sektora prakses izpēti attiecībā uz akciju opciju piešķiršanu, jo šādu papildu labumu piešķiršana publiskas personas kapitālsabiedrības valdes locekļiem praksē nav iespējama.

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai informāciju par publisku personu kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamo pētījumu.
2. PKC precizēt pētījuma aprakstu, ņemot vērā Latvijas Darba devēju konfederācijas 24.11.2020. vēstulē Nr. 2-9e/264 minēto.
3. Ņemot vērā A.Muhlinkina ierosinājumu, pētījuma uzdevumā ietvert jautājumu par praksi attiecībā uz koplīguma un Darba likuma atlīdzības regulējuma piemērošanu attiecībā uz valdes un padomes locekļiem.
4. Ņemot vērā I. Strautmanes ierosinājumu, pētījuma apraksta 1. daļas:
 - 4.punktā attiecībā uz valdes locekļu un padomes locekļu mēneša atlīdzības sasaisti ar konkrētu ekonomikas nozari precizēt, ka pētījuma uzdevums ir izpētīt, vai un kādā veidā citās valstīs nozare tiek izmantota kā atskaites punkts atlīdzības noteikšanā;
 - 12. punkta aprakstošajā daļā attiecībā uz valdes locekļa tiesībām uz atpūtas laiku paredzēt, ka valdes loceklis pats izvēlas, kad izmantot atpūtas laiku;
 - 12. punkta aprakstošajā daļā attiecībā uz valdes locekļa iespējām doties pirmsdzemdību un/vai bērna kopšanas atvaļinājumā precizēt, ka atsauktam vai amatu atstājušam valdes loceklim nav likumā paredzētas automātiskas tiesības atgriezties valdes locekļa amatā, jo likums paredz obligāti rīkot konkursu uz vakantajiem valdes un padomes locekļu amatiem vai, ja nepieciešams nodrošināt kapitālsabiedrības rīcībspēju, iespēju iecelt, izvērtējot kandidātu

atbilstību, atbilstošu kandidātu valdes locekļa vakantajā amatā uz pagaidu laiku (ne ilgāk kā uz vienu gadu) .

5. Ņemot vērā E.Valanta priekšlikumu, precizēt pētījuma aprakstu, uzdot pētījuma veicējam izpētes gaitā papildus uzdevumu - iegūt salīdzināšanas vajadzībām citu valstu datus par valdes un padomes locekļu atlīdzības apmēru un atlīdzības noteikšanas principiem valsts kapitālsabiedrībās un kapitālsabiedrībās, kurās valstij ir izšķirošā ietekme, kā arī sniegt izvērtējumu par atšķirībām šajā aspektā starp abu veidu kapitālsabiedrībām.

3. Informācija par Valsts kontroles saņemto viedokli par ieteikumu revīzijas lietā Nr.2.4.1-34/2018 ieviešanas izpildi

Ziņo: P. Vilks un L.Freidenfelde-Purgaile

Izsakās: E.Valantis, I.Strautmane, M.Pūķis, A.Muhlinkins, A.Ozols, Dz.Gasūne, U.Biķis, V.Vesperis L.Freidenfelde-Purgaile, P.Vilks

A.Muhlinkins pievienojas LDDK izteiktajam viedoklim par to, ka ir būtiski veidot pietiekami elastīgu valdes locekļu atlīdzības sistēmu un lūdz to fiksēt padomes sēdes protokolā.

Padomes locekļi, izskatot Valsts kontroles 5. un 8. ieteikumu, secina, ka lēmumu par iespējamiem grozījumiem vadlīnijās būtu jāpieņem pēc publiskas personas kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamā pētījuma rezultātu izskatīšanas un attiecīga lēmuma pieņemšanas.

L.Freidenfelde-Purgaile piekrīt Valsts kontroles 5. un 8. ieteikuma ieviešanas termiņa pagarināšanai, ņemot vērā pētījuma veikšanu un rezultātu izvērtēšanai pieņemamo termiņu, provizoriski līdz 2022. gada sākumam.

Padome nolemj:

1. Saskaņot grozījumu 2020. gada 18. septembra vadlīnijās Nr.1.2-23/4/1 "Vadlīnijas publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlīdzības noteikšanai", aizstājot 27.punktā teikumu "Prēmijas aprēķinam izmanto mēneša atlīdzības apmēru, kas ir spēkā, izskatot jautājumu par valdes locekļa prēmijas noteikšanu" ar teikumu: "Prēmijas aprēķinam izmanto valdes locekļa mēneša atlīdzības apmēru, kas ir pielīgts pilnvarojuma līgumā ar dalībnieku sapulces vai padomes lēmumu un ir spēkā iepriekšējā pārskata gada 31.decembrī".
2. Atlikt jautājuma izskatīšanu par Valsts kontroles 5. un 8. ieteikuma revīzijas lietā Nr.2.4.1-34/2018 ieviešanas izpildi līdz publiskas personas kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamā pētījuma rezultātu izskatīšanas un attiecīga lēmuma pieņemšanas.
3. Ņemot vērā E.Valanta priekšlikumu, precizēt pētījuma aprakstu, pētījuma uzdevumā paredzot labas pārvaldības prakses izpēti saistībā ar informācijas publiskošanu par kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atlīdzības apmēru, kā arī par kapitālsabiedrības valdes locekļa amata savienošānu ar citu amatu attiecīgajā kapitālsabiedrībā.
4. PKC lūgt Valsts kontroli pagarināt 5. un 8. ieteikuma revīzijas lietā Nr.2.4.1-34/2018 ieviešanas termiņu.

LDDK lūdz pievienot atsevišķo viedokli par Valsts kontroles 4. ieteikumu:

Respektējot Valsts kontroles pozīciju iespējami precīzi ietvert "Vadlīnijās publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlīdzības noteikšanai" (turpmāk - Atlīdzības vadlīnijas) prēmiju aprēķināšanas kārtību valsts kapitālsabiedrību valdes locekļiem, LDDK atkārtoti vēlas paust savu viedokli par prēmijas būtību un piemērošanu reālās komercdarbības situācijās. Ņemot vērā, ka Atlīdzības vadlīnijām, tāpat kā pārējām PKC izstrādātajām un padomē apstiprinātajām vadlīnijām, ir ieteikuma raksturs, LDDK aicina tajās neaprastīt detalizēti visas iespējamās situācijas, bet gan kopējās ieteiktās pieejas ietvaros atstāt iespēju vērtēt katru gadījumu atsevišķi un pēc būtības. LDDK ieskatā tas nozīmē organizēt šo procesu nosacīti divos posmos:

1. Ierosinām PKC analizēt un vērtēt prēmiju noteikšanas praksi, lielumu, "griestus" utt. kapitālsabiedrībās, lai apkopotu datu un analīzes rezultātā nodrošinātu kapitāldaļu turētājus ar datos pamatotu viedokli un kvalitatīvu informāciju lēmumu pieņemšanai;
2. Pati lēmuma pieņemšana par prēmijām savukārt jāatstāj kapitāla daļu turētāja un padomes ziņā, izvērtējot reālo situāciju tirgū, kur informācija nemitīgi mainās, un ar prēmijām ir iespējams to ietekmēt noteiktā virzienā, izmantojot tās kā daļu no kritēriju kopuma.

Tādējādi vairāk tiktu akcentēts labās prakses un atbildīgas rīcības princips, ko laika gaitā PKC var vērtēt un izdarīt secinājumus par ieteikto "griestu" ievērošanu u.tml., nevis radīts tikai šauri normatīvais regulējums, kas virknē gadījumu neļauj elastīgi sekot tirgus dinamikai un pieņemt situācijai atbilstošus lēmumus. LDDK aicina šajā jautājumā vairāk piemērot komercdarbības, nevis ierēdniecības skatījumu. Tas vairāk atbilst reālajai situācijai un palīdz labāk sasniegt prēmēšanas jēgu, tādējādi optimizējot valsts kapitālsabiedrību pienesumu kopējā Latvijas tautsaimniecībā.

4. Aktuālais pieteikums EK SRSS programmas projektam

Ziņo: Dz.Gasūne,

Izsakās: E.Valantis, Dz.Gasūne

Padome nolemj:

Pieņemt zināšanai informāciju par aktuālo pieteikumu Eiropas Komisijas SRSS (*structural reform support service*) pretkorupcijas vadlīniju ieviešanas valsts kapitālsabiedrībās projektam.

Pielikumā:

Latvijas Darba devēju konfederācijas 24.11.2020. vēstule Nr. 2-9e/264v uz 3 lapām.

Sēdi slēdz plkst.16.⁵⁰

Sēdes vadītājs

E. Valantis

Protokolētāja

D.Zepa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

**Pārresoru koordinācijas centra
vadītājam Pēterim Vilkam
Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas
padomes priekšsēdētājam,
Ekonomikas ministrijas valsts sekretāram Edmundam Valantim**

Par Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdes darba kārtībā Nr.5 iekļautajiem jautājumiem

Latvijas Darba devēju konfederācija (turpmāk – LDDK), atsaucoties uz Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes (turpmāk tekstā – Koordinācijas institūcijas padomes) sēdes, kas bija plānota 6. novembrī, darba kārtību un saņemtajiem sēdes darba materiāliem, vēlas paust šādu viedokli.

1 Par darba kārtības 2.jautājumu “Informācija par publisku personu kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamo pētījumu”

Izprotot valstī izsludinātās ārkārtas situācijas radītos apstākļus, kuru dēļ divas reizes tika atlikta Koordinācijas institūcijas padomes sēde, LDDK vērš jūsu uzmanību uz apstākli, ka, ņemot vērā pētījuma plānotos termiņus, jautājums par plānoto atlīdzības pētījumu ir jāizskata nekavējoties un ir jānodrošina padomes locekļu viedokļu apmaiņa un jēgpilna diskusija par publisku personu kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības noteikšanai nepieciešamā pētījuma pasūtījumu un saturu.

LDDK uzsver, ka lai nodrošinātu atlīdzības sistēmas **ilgtspēju**, būtiski ir 2 elementi, kurus aicinām ietvert sadaļā **1 Pētījuma uzdevumi**:

- **Valdes un padomes locekļu kompetenču mērķtiecīga izmantošana**, nosakot darba pienākumus un **atlīdzību** – līdzsvarojot jaunas (ārējās) zināšanas/metodes ar nozarei specifiskām (iekšējām)
- **Uzkrājumu veidošanas kultūra** – integrējoties Rietumu sabiedrībā (konverģence uz virkni dažādiem ES rādītājiem) Latvijai ir raksturīgs salīdzinoši straujš atalgojuma pieaugums, dažkārt piemirstot par nobriedušai sabiedrībai raksturīgām proporcijām un dažādiem pašiniciatīvas instrumentiem patēriņa izlīdzināšanai dzīves laikā (uzkrājošā apdrošināšana, 3.pensiju līmenis u.tml.).

Tāpēc aicinām papildināt I. sadaļas tekstu pēc vārdiem “.. un ilgtermiņā vairot kapitālsabiedrību vērtību.” ar jaunu teikumu: “Tikpat būtiski ir nodrošināt pašas **atlīdzības sistēmas ilgtspēju, līdzsvarojot īstermiņa un ilgtermiņa atlīdzības elementus, kā arī vadītāju piesaistē kombinēti vērtēt jaunas (ārējās) kompetences un nozarei specifiskās (iekšējās) kompetences.**”

Atbilstoši ierosinām papildināt konkrētus pētījuma 1.posma uzdevumus:

- 1.punktā ierosinām uzsvērt ne tikai praksi un iemeslus valdes/padomes locekļu atsaukšanai, bet arī veidam, kā valdes/padomes locekļi nonāk amatā – t.sk. kāda ir prakse un mērķtiecīgas darbības kandidātu kompetenču izvērtējumam, un kā tas korelē ar amatā pavadīto laiku un darba kvalitāti;

- 8., 10. un 12.punktā ierosinām uzsvērt **ilgtermiņa elementu nozīmi** kopējā atbildībā.

LDDK atbalsta pausto viedokli par valdes locekļu un padomes locekļu atbildības noteikšanas principu izpēti privātā sektora kapitālsabiedrībās kā arī valsts kapitālsabiedrībās **Baltijas jūras reģiona valstīs, kuras ir OECD dalībvalstis**. Vienlaikus, ņemot vērā mērķi redzēt Latviju kā daļu no Ziemeļvalstu reģiona, Uzskatām, ka visatbilstošākā izvēle salīdzinājumam no Baltijas jūras reģiona (bez Igaunijas un Lietuvas) OECD dalībvalstīm būtu sekojoša:

- Zviedrija, kurā ir stabils uzņēmumu pārvaldības etalons jau vairākas desmitgades;
- Dānija un Somija - mazāka izmēra valstis, kas demonstrējušas attīstību un pārmaiņu iespējas uzņēmumu pārvaldībā.

LDDK aicina arī veicamo uzdevumu aprakstā iekļaut jautājumu **par arodbiedrību lomu padomes un valdes locekļu atbildības un sociālo garantiju noteikšanā un uzņēmuma atalgojuma politikas veidošanā**. Atbilstoši LDDK pieejamajai informācijai Ziemeļvalstīs un arī citās Baltijas jūras reģiona valstīs arodbiedrībām ir nozīmīga ietekme arī valdes un padomes locekļu atbildības noteikšanā un “regulēšanā”.

Lai mazinātu riskus uzņēmumu atlasē, būtu jāparedz papildu nosacījumi, piemēram, rūpīgi jāizvērtē starptautisku koncerna atkarīgo/saistīto uzņēmumu iekļaušanas nosacījumi pētījumā, proti, pastiprināti jāvērtē, vai atlasē iekļautā uzņēmuma vadība veic pilnas biznesa funkcijas, un jāveic attiecīgas korekcijas, lai iegūtie rezultāti būtu labāk salīdzināmi.

LDDK atzinīgi vērtē apņemšanos, ka pētījumā iegūtie dati, atziņas un secinājumi būtu pārnesami atbildības un personāla motivācijas regulējošajos normatīvajos aktos, kas piemērojami publiskā sektora kapitālsabiedrībām. Atbalstot šo pieeju, vienlaikus aicinām organizēt kvalitatīvu konsultāciju fāzi ar partneriem par pētījuma rezultātiem, pirms tie tiek pārnesti normatīvajos aktos, lai tas nenotiktu mehāniski un sasteigti.

Aicinām kvalitatīvi interpretēt pētījuma rezultātus un skatījumu uz biznesa prakses un normatīvās vides detalizācijas pakāpi. Organizējot rezultātu apspriešanu, būtu ļoti vērtīgi saprast tendences citās valstīs, cik sīki regulējumā jāapraksta atļautās/aizliegtās lietas. Radot ļoti striktu regulējuma rāmi, samazinās interpretācijas iespējas un vismaz formāli palielinās caurspīdība, tomēr tas var negatīvi ietekmēt biznesa intereses un lēmumu pieņemšanas ātrumu, dažos gadījumos pat ļoti būtiski.

Tāpēc aicinām līdzsvaroti izvērtēt, kas no citu valstu un privātā sektora pieredzes ir vispiemērotākais tieši Latvijas publisko personu kapitālsabiedrību pārvaldībā, lai tās īstenotu savus mērķus gan īstermiņā, gan ilgtermiņā un tādējādi nestu labumu visai tautsaimniecībai un sabiedrībai kopumā.

Ņemot vērā noteikto termiņu vadlīniju precizēšanai, LDDK aicina korigēt nospraustos termiņus atbilstoši kvalitatīva pētījuma izpildes grafikam un pētījumu veikt pienācīgi atbilstoši jautājumu būtībai, nevis formāli.

2 Par darba kārtības 3.jautājumu “Informācija par Valsts kontroles saņemto viedokli par ieteikumu revīzijas lietā Nr.2.4.1-34/2018 ieviešanas izpildi”

LDDK, kuras deleģēts pārstāvis ir Koordinācijas institūcijas padomes sastāvā, pauž neizpratni par atsevišķiem Valsts kontroles ieteikumiem un īpaši par valsts kontroles viedokli par ieteikumu izpildi. Piemēram, dokumenta “Informācija par Valsts kontroles atbilstības revīzijas Nr.2.4.1-34/2018 ieteikumu ieviešanas izpildi” 4.punktā Valsts kontrole aicina PKC turpināt darbības, t.sk. sarunas ar KIP, lai panāktu ieteikuma mērķa sasniegšanu. Atgādinām, ka Koordinācijas institūcijas padome ir Ministru kabineta izveidota koleģiāla institūcija, kuras uzdevums ir nodrošināt efektīvu publisko personu kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldību. Tās uzdevums ir izskatīt un pirms apstiprināšanas saskaņot izstrādātos vadlīniju projektus publiskas personas kapitāla daļu pārvaldības jomā. LDDK

uzskata, ka Koordinācijas institūcijas padomei ir tiesības uz viedokli attiecībā uz vadlīniju projektiem, un to gala redakcija tiek saskaņota diskusiju un kompromisa rezultātā, kam nav jāsakrīt ar Valsts kontroles piedāvāto redakciju.

LDDK ierosina izvērtēt iespēju organizēt Koordinācijas institūcijas padomes sēdi ar Valsts kontroles pārstāvju dalību savstarpējo viedokļu saskaņošanā. Atkārtoti atgādinām, ka atbilstoši nolikumam Koordinācijas institūcijas padome ir tiesīga ne tikai saskaņot izstrādātos vadlīniju projektus, bet arī sniegt priekšlikumus arī par citiem ar publiskas personas kapitāla daļu pārvaldību saistītiem jautājumiem.

Ņemot vērā to, ka abi minētie Koordinācijas institūcijas padomes sēdes darba kārtības jautājumi ir savstarpēji saistīti, LDDK aicina nekavējoties sasaukt Koordinācijas institūcijas padomes sēdi par šim jautājumiem, lai apspriestu pētījuma uzdevumus, kā arī vienotos par laika grafiku un termiņiem, lai ar kvalitatīva pētījuma rezultātu palīdzību varētu nodrošināt valsts kapitālsabiedrību valdes locekļu un padomes locekļu atlīdzības sistēmas pilnveidošanu un ilgtspēju.

Cieņā

Ģenerāldirektore

(paraksts*)

L. Meņģelsone

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

lddk@lddk.lv
67225162